
Forhandlinger

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Årets lønnsoppgjør er i full gang. Som vanlig starter oppgjøret i privat sektor, hvor det første LO-forbundet har levert sine krav. Det er fastlagt politikk i Norge at offentlig sektor ikke skal være lønnsledende, derfor vil det resultat man kommer frem til i forhandlingene mellom LO og NHO også få betydning for våre forhandlinger med de offentlige arbeidsgivere. Problemet er at lønnsutviklingen i det private næringsliv, sett fra arbeidstakernes side, alltid blir bedre enn det som avspeiler seg i første omgang.

For det første er det en ikke ubetydelig lønnsdannelse i lokale forhandlinger i det enkelte firma. For det andre har høyere funksjonærer i privat sektor ofte en mer individuell lønnsfastsettelse som belønner kompetanse og resultatoppnåelse, noe som er nærmest ukjent i hvert fall i det offentlige helsevesen. Når status gjøres opp ved åretsslutt, blir resultatet deretter. De offentlige ansatte har fått litt mindre enn de privat ansatte (dette kalles setterslep). De offentlige arbeidsgivere har dessuten systematisk praktisert lavlønnsoppgjør, noe som medfører at "høyere" lønnede får relativt mindre. Siden leger og andre universitetsutdannede regnes som høytlønte, er det vi som ertaperne. Det medfører at vår lønn relativt sett blir litt lavere ved hvert oppgjør, både når vi sammenlikner med andre offentlige ansatte og når vi sammenlikner med akademisk arbeidskraft i privat sektor.

Årets oppgjør et vendepunkt

Når nå Legeforeningen, gjennom forhandlingssammenslutningen AF, skal overlevere sine krav i årets oppgjør, er det med den klare og uttalte målsetting at dette oppgjøret skal være et vendepunkt. Akademikere i offentlig sektor skal ha en lønn som står i forhold til kompetanse og måloppnåelse. At legenes kompetanse er særdeles høy kan ikke diskuteres. At høye mål oppnås blir også dokumentert ved at sykehuseiere og politikere stadig rapporterer om flere og flere behandlede pasienter. Dette oppnås fordi legene har vært villige til å påta seg store oppgaver, og til tross for at forholdene slett ikke bestandig legges til rette.

Fysiske rammebetingelser

I de siste ukene har mye oppmerksomhet vært rettet mot legenes arbeidsforhold. Flere steder har de lokaletillitsvalgte måttet meddele sykehuseierne at legene ikke lenger er motivert til å påta seg en arbeidsplikt som langtoverskrider arbeidsmiljølovens bestemmelser. De finner seg ikke lenger i at de ikke har adgang til rimeligkontorfasiliteter, tilfredsstillende vaktrom, nødvendig assistanse fra hjelpepersonell osv. De finner seg heller ikkелenger i at spesialistutdanningen og tid til faglig fordypning er salderingsposter i budsjettene. Og de finner seg ikkei at de ikke får tid nok til det aller viktigste: tid til den enkelte pasient med mulighet for å gi adekvat informasjonog for å dokumentere det man gjør.

Det er arbeidsgivers ansvar å legge forholdene til rette slik at arbeidet kan utføres på en forsvarlig måte. Dettehar sviktet. Derfor har legene selv "tatt ansvar", som det heter i lagidretten. De har sagt klart fra om at fremtidigoffentlig sykehusdrift med tilstrekkelig kapasitet forutsetter at sykehuseiere utformer *enarbeidsgiverpolitikk* overfor legene.

Arbeidsforholdene

Dette må gi seg utslag i de avtaler Legeforeningen har med arbeidsgiver både lokalt og sentralt. De viktigstesentrale avtaler, nemlig hovedtariffavtalen og særavtalene, er sagt opp og skal reforhandles før 1.5.1996.Legeforeningens ledelse vil i denne fasen ha all oppmerksomhet rettet mot disse forhandlinger. Vi har derfor ettersamtaler med den største arbeidsgiverorganisasjonen, Kommunenes Sentralforbund, anmodet våre lokale tillitsvalgte omikke å iverksette varslede F-planoppsigelser *inntil videre*. Dette skal *ikke* medføre at prosessen medå bedre arbeidsforholdene skal stoppe opp lokalt, innenfor de avtaler som gjelder kan mye gjøres. Og ulovligetjenesteplaner kan bringes til opphør umiddelbart uavhengig av om de er oppsagt eller ikke.

Samlet Legeforening

Aldri før i moderne tid har Legeforeningen stått så samlet og vært så målbevisst foran et lønnsoppgjør. Det er dettesom er vår styrke. Denne styrken må ikke forspilles, de lokale forhold og den enkeltes interesser må derfor i dennefasen komme i annen rekke. Sentralstyret venter at alle tillitsvalgte og alle medlemmer utviser disiplin og følger denkurs som til enhver tid stakes ut av ledelsen. Det er en forutsetning for at vi skal kunne opptre som en effektivfagforening. Og det er det medlemmene vil ha.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 30. mars 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. juli 2026.